5-боб. Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи

61-модда. Солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи

Солиқ тўловчиларнинг хўжалик фаолияти бўйича жами молиявий натижасини хисобга олган холда фойда солиғини (бундан буён матнда солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғи деб юритилади) хисоблаб чикариш ва тўлаш максадида, тутилган ушбу Кодексда назарда тартиб хамда шартларда тегишли шартнома асосидаги ихтиёрий тўловчиларнинг бирлашмаси солик консолидациялашган гурухи деб эътироф этилади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисида тузилган амалдаги шартноманинг тарафи бўлган ва ушбу Кодексда бундай гурух иштирокчилари учун назарда тутилган барча шартларни қаноатлантирадиган юридик шахс солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчиси деб эътироф этилади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномага мувофик зиммасига солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғини хисоблаб чикариш ва тўлаш мажбурияти юклатилган иштирокчи солик тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси деб эътироф этилади.

Кўрсатилган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва тўлашга оид ҳуқуқий муносабатларда, фойда солиғини тўловчилар каби, солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг масъул иштирокчиси шундай ҳуқуқларни амалга оширади ва мажбуриятларни зиммасига олади.

Ушбу Кодексга ва Ўзбекистон Республикасининг фукаролик конун хужжатларига мувофик тузилган солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартнома солик тўловчилар консолидациялашган гурухи масъул иштирокчисининг ваколатларини тасдикловчи хужжатдир.

62-модда. Солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш шартлари

Ўзбекистон Республикасининг ушбу моддада назарда тутилган барча шартларни қаноатлантирувчи юридик шахслари солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этишга ҳаҳли.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг иштирокчилари томонидан қаноатлантирилиши лозим бўлган ушбу моддада назарда тутилган шартлар, агар ушбу Кодексда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, мазкур гурухни ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг бутун амал қилиш муддати мобайнида бажарилиши керак.

Башарти бир юридик шахс бошқа юридик шахсларнинг устав фондида (устав капиталида) бевосита ва (ёки) билвосита иштирок этса ҳамда ҳар бир шундай юридик шахсдаги бундай иштирок этиш улуши камида 90 фоизни ташкил этса, юридик шахслар томонидан солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи ташкил этилиши мумкин. Кўрсатилган шартга солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг бутун амал қилиш муддати мобайнида риоя этилиши керак.

Бир юридик шахснинг бошқа юридик шахсда иштирок этиш улуши ушбу Кодекснинг <u>38-моддасида</u> белгиланган тартибда аниқланади.

Юридик шахс солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг тарафи сифатида қуйидаги барча шартларни қаноатлантириши керак:

агар ушбу Кодексда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, у қайта ташкил этилиш ёки тугатилиш жараёнида бўлмаслиги керак;

унга нисбатан Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ банкротлик (иқтисодий ночорлик) тўғрисидаги иш бўйича иш қўзғатилган бўлмаслиги керак;

солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш (ўзгартириш) тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказиш учун хужжатларни

солик органига такдим этиш санасидан олдинги охирги хисобот санасидаги молиявий хисобот асосида хисоб-китоб килинган шахс соф активларининг микдори унинг устав фонди (устав капитали) микдоридан ошиши керак.

Солиқ тўловчиларнинг мавжуд консолидациялашган гурухига янги юридик шахсни қўшиб олиш, агар қўшиб олинаётган юридик шахс ўзининг қўшиб олиниши санасида ушбу модданинг бешинчи кисмида назарда тутилган шартларни қаноатлантирса, мумкин бўлади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари бўлган жами юридик шахслар куйидаги шартларни қаноатлантириши керак:

- 1) улар томонидан календарь йил мобайнида тўланган қушилган қиймат солиғи, акциз солиғи, фойда солиғи ва ер қаъридан фойдаланганлик учун солиқнинг жами суммаси камида юз миллиард сўмни ташкил этади;
- 2) календарь йил учун молиявий хисобот маълумотларига кўра товарлар ва хизматларни реализация қилишдан тушумнинг, шунингдек бошқа даромадларнинг жами ҳажми камида беш юз миллиард сўмни ташкил этади;
- 3) активларнинг жами қиймати календарь йил охирида молиявий хисобот маълумотларига кўра камида бир триллион сўмни ташкил этади;

4) фойда солиғи бўйича бир хил солиқ ставкасини қўллайди.

Ушбу модданинг <u>еттинчи кисмида</u> назарда тутилган барча кўрсаткичлар солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказиш учун хужжатлар солик органига такдим этиладиган йилдан олдинги йил якунларига кўра хисоб-китоб қилинади.

Қуйидагилар солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари бўлиши мумкин эмас:

- 1) махсус иқтисодий зоналарнинг иштирокчилари бўлган юридик шахслар;
- 2) махсус солиқ режимларини қўлловчи юридик шахслар;
- 3) банклар, бундан ушбу консолидациялашган гуруҳга кирувчи бошқа барча юридик шахслар банклар бўлган ҳол мустасно;
- 4) суғурта ташкилотлари, бундан ушбу консолидациялашган гуруҳга кирувчи бошқа барча юридик шахслар суғурта ташкилотлари бўлган ҳол мустасно;
- 5) қимматли қоғозлар бозорининг банклар бўлмаган профессионал иштирокчилари, бундан ушбу консолидациялашган гуруҳга кирувчи бошқа барча юридик шахслар қимматли қоғозлар бозорининг

банклар деб хисобланмайдиган профессионал иштирокчилари бўлган хол мустасно;

- 6) фойда солиғини тўловчилар деб эътироф этилмайдиган юридик шахслар;
 - 7) клиринг ташкилотлари;
 - 8) микрокредит ташкилотлари.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи, факат башарти ушбу моддада назарда тутилган талабларни каноатлантирадиган барча юридик шахслар ушбу консолидациялашган гурухнинг иштирокчилари бўлса, ташкил этилиши мумкин.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухи бундай таркиби иштирокчиларининг фақат унга қаноатлантирадиган иштирокчиларнинг талабларни ёхуд ундан бундай талабларни олиниши қўшиб қаноатлантирмай қўйган иштирокчиларнинг чиқарилиши хисобига ўзгариши мумкин. талабни бузган ҳолда ташкил этилган ёхуд бу талабга мувофиқ бўлмай қолган солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи ғайриқонуний равишда ташкил этилган ёхуд ушбу талаб бузилган санадан қилиши тугатилган деб эътиборан амал этилади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи камида икки календарь йил муддатга ташкил этилади.

63-модда. Солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартнома

Солик тўловчиларнинг консолидациялашган тўғрисидаги шартномага ташкил ЭТИШ гурухини мувофик, ушбу Кодекснинг 62-моддасида белгиланган шартларни қаноатлантирувчи юридик шахслар солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғини ушбу Кодексда белгиланган тартибда хисоблаб шартларда чиқариш тўлаш хамда мақсадида ихтиёрий равишда бирлашади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш юридик шахсни ташкил этмаган холда амалга оширилади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномада қуйидаги қоидалар бўлиши керак:

- 1) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг предмети;
- 2) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари бўлган юридик шахсларнинг рўйхати ва реквизитлари;
- 3) солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси бўлган юридик шахснинг номи;

- 4) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари ушбу гурухнинг масъул иштирокчисига ушбу бобга мувофиқ ўтказадиган ваколатлар рўйхати;
- тўловчилар солиқ консолидациялашган иштирокчиси бошка масъул гурухининг ва томонидан ушбу Кодексда иштирокчилари мажбуриятларни тутилмаган бажариш хамда хуқуқларни амалга ошириш тартиби ва муддатлари, мажбуриятларни бажармаганлик белгиланган учун жавобгарлик;
- 6) агар солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи муайян муддатга тузилаётган бўлса, календарь йилларда хисобланадиган муддат ёхуд бу гурух қанча муддатга ташкил этилаётганлигининг муайян муддати мавжуд эмаслигини кўрсатиш;
- 7) солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг ҳар бир иштирокчиси бўйича ушбу Кодекснинг Махсус қисмида назарда тутилган ўзига хос хусусиятлар инобатга олинган ҳолда солиқ базасини аниқлаш ва фойда солиғини тўлаш учун зарур бўлган кўрсаткичлар. Бунда танланган кўрсаткичлар солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг бутун амал қилиш муддати мобайнида ўзгартирилмайди.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномага асосланган хукукий муносабатларга нисбатан солик

тўғрисидаги қонун ҳужжатлари, солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари билан тартибга солинмаган қисмига нисбатан эса, фукаролик қонун ҳужжатлари қўлланилади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартнома ва унинг қоидалари қонун ҳужжатларига мувофиқ бўлмаган тақдирда, суд томонидан ҳақиқий эмас деб топилиши мумкин.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартнома қуйидаги саналардан энг аввалгиси юзага келгунига қадар амал қилади:

- 1) шартнома амал қилишининг тугаш санаси;
- 2) шартномани бекор қилиш санаси.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартнома солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси бўлган юридик шахс турган жойдаги солиқ органида рўйхатдан ўтказилади.

тўловчилар консолидациялашган Агар солик иштирокчиси йирик масъул гурухининг солик тоифасига бўлса, тўловчилар киритилган тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил тўғрисидаги консолидациялашган шартнома гурухнинг кўрсатилган масъул иштирокчиси йирик солиқ тўловчи сифатида хисобга олинган жойдаги солиқ органида рўйхатдан ўтказилиши лозим.

64-модда. Солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини рўйхатдан ўтказиш

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказиш учун ушбу гурухнинг масъул иштирокчиси ўзи хисобда турган жойдаги солиқ органига қуйидаги хужжатларни тақдим этади:

- 1) ташкил этилаётган консолидациялашган гурух барча иштирокчиларининг ваколатли шахслари томонидан имзоланган солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказиш ҳақидаги ариза;
- 2) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг иккита нусхаси;
- 3) ушбу Кодекс 62-моддасининг учинчи, бешинчи, еттинчи ва туккизинчи кисмларида назарда тутилган шартлар бажарилганлигини тасдикловчи, солик туловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси томонидан тасдикланган хужжатлар. Бундай хужжатлар жумласига, хусусан, ушбу Кодекс 62-моддаси еттинчи кисмининг 1-бандида курсатилган соликларни тулашга доир тулов

топширикномаларининг (солик органининг бу соликлар бўйича хисобга олиш амалга оширилганлиги тўғрисидаги қарорининг кўчирма нусхалари), гурух иштирокчиларидан ҳар бири учун олдинги календарь йилдаги бухгалтерия баланслари, молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисоботларнинг кўчирма нусхалари киради;

4) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани имзолаган шахсларнинг ваколатларини тасдикловчи хужжатлар.

Ушбу модданинг биринчи кисмида кўрсатилган хужжатлар солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган фойда солиғи учун хисобланадиган гурухи ва солиқ давридан 30 тўланадиган ОЛДИНГИ йилнинг октябридан кечиктирмай солиқ органига такдим этилади.

Солиқ органининг рахбари (рахбар ўринбосари) биринчи кисмида кўрсатилган модданинг хужжатлар солиқ органига тақдим этилган эътиборан ўн беш кун ичида солиқ тўловчиларнинг гурухини консолидациялашган ташкил тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказади ёки уни рўйхатдан ўтказишни рад этиш хакида асослантирилган қарор қабул қилади. Ушбу моддада белгиланган муддат бартараф этиладиган қоидабузарликлар доирасида аниқланганда, солиқ органи тўловчилар солик консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчисини бу ҳақда ҳабардор қилиши шарт. Солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг масъул иштирокчиси аниқланган қоидабузарликларни ушбу моддада белгиланган муддат тугагунга қадар бартараф этишга ҳақли.

Ушбу Кодекснинг <u>62-моддасида</u>, 63-моддасининг <u>учинчи кисмида</u> ҳамда ушбу модданинг <u>биринчи</u> ва <u>иккинчи кисмларида</u> назарда тутилган шартларга риоя этилган такдирда солик органи солик тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказиши шарт.

Шартнома рўйхатдан ўтказилган санадан эътиборан беш кун ичида солиқ органи солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчисига ушбу шартноманинг бир нусхасини унинг рўйхатдан ўтказилганлиги тўгрисида белги қўйган холда, шахсан имзо қўйдириб ёки олинганлик санаси тўгрисида гувохлик берувчи бошқа усулда бериши шарт.

тўловчиларнинг консолидациялашган ташкил тўғрисидаги ШИТЄ гурухини шартнома рўйхатдан ўтказилганлиги ҳақидаги ахборот худди шу муддатларда органи томонидан солиқ солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари бўлган юридик шахслар жойлашган ердаги солиқ органларига юборилади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи ушбу гурухни ташкил этиш тўғрисидаги

шартнома солиқ органи томонидан рўйхатга олинган йилдан кейинги календарь йилнинг биринчи санасида ташкил этилган деб эътироф этилади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказишни солиқ органи томонидан рад этишга фақат қуйидаги холатлардан хеч бўлмаганда биттаси мавжуд бўлганда йўл қўйилади:

- 1) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этишнинг ушбу Кодекснинг <u>62-моддасида</u> назарда тутилган шартларига мувофик эмаслиги;
- 2) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг ушбу Кодекс 63-моддасининг учинчи кисмида кўрсатилган талабларга мувофик эмаслиги;
- 3) ушбу модданинг <u>биринчи кисмида</u> назарда тутилган солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказиш учун хужжатларни ваколатли солик органига такдим этмаслик ёхуд тўлик хажмда такдим этмаслик ёки мазкур модданинг<u>иккинчи кисмида</u> назарда тутилган хужжатларни такдим этиш муддатини бузиш;
- 4) ҳужжатлар уни имзолашга ваколати бўлмаган шахслар томонидан имзоланган тақдирда.

тўловчиларнинг консолидациялашган ташкил этиш тўғрисидаги гурухини шартномани рўйхатдан ўтказиш солиқ органи томонидан этилган тақдирда, ушбу гурухнинг масъул иштирокчиси бартараф этилганидан сўнг бундай камчиликлар рўйхатдан тўғрисидаги ўтказиш шартномани хужжатларни қайта тақдим этишга ҳақли.

тўловчиларнинг Солик консолидациялашган тўғрисидаги ташкил ЭТИШ шартномани гурухини рўйхатдан ўтказишни рад этиш ҳақидаги қарорнинг кўчирма нусхаси у қабул қилинган кундан эътиборан томонидан бундай ичида солиқ органи солиқ тўловчилар консолидациялашган шартномада гурухининг масъул иштирокчиси сифатида кўрсатилган ваколатли вакилига шахсан имзо қўйдириб ёки олинган санани тасдикловчи бошка усул оркали топширилади.

тўловчиларнинг консолидациялашган тўғрисидаги гурухини ЭТИШ ташкил шартномани рўйхатдан ўтказиш рад этилганлиги устидан бундай тўловчилар консолидациялашган шартномада солиқ гурухининг масъул иштирокчиси сифатида кўрсатилган шахс томонидан мазкур Кодексда солиқ органларининг мансабдор шахсларининг харакатлари ҳаракатсизлиги устидан шикоят қилиш учун белгиланган тартибда ва муддатларда шикоят қилиниши мумкин.

Ариза (шикоят) қаноатлантирилган тақдирда солиқ органи ушбу шартномани рўйхатдан ўтказиши шарт,

солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи эса ушбу модданинг туртинчи кисмига мувофик руйхатдан йилдан бўлган кейинги лозим ўтиши йилнинг биринчи санасидан эътиборан ташкил этилган деб эътироф этилади. Агар солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказиш учун ушбу белгиланган бошқа тўсиқлар бўлмаса, кўрсатилган қоида қўлланилади.

65-модда. Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўгрисидаги шартномани ўзгартириш ва унинг амал килиш муддатини узайтириш

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартнома ушбу моддада назарда тутилган тартибда ва шартларда ўзгартирилиши мумкин.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартнома тарафлари қуйидаги ҳолларда мазкур шартномага ўзгартишлар киритиши шарт:

- 1) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари бўлган бир ёки бир нечта юридик шахсни тугатиш тўғрисида қарор қабул қилинганда;
- 2) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари бўлган бир ёки бир нечта

юридик шахсни қайта ташкил этиш тўғрисида (қўшиб юбориш, қўшиб олиш, ажратиб чиқариш ёки бўлиш шаклида) қарор қабул қилинганда;

- 3) бир ёки бир нечта юридик шахс солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухига қўшиб олинганда;
- 4) юридик шахс мазкур Кодекснинг <u>62-моддасида</u> назарда тутилган шартларга жавоб бермай қолган ҳолларда, ушбу юридик шахс солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳидан чиқиб кетганда;
- 5) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисида қарор қабул қилинганда.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг иштирокчиси қайта ташкил этилганда қайта ташкил этилган юридик шахслар, агар улар ушбу Кодекснинг <u>62-моддасида</u> назарда тутилган шартларга мувофик бўлса, шу консолидациялашган гурух таркибига киритилиши шарт.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани ўзгартириш тўғрисидаги битим шундай гурухнинг барча иштирокчилари томонидан янгидан қўшиб олинаётган иштирокчиларни қўшиб хисоблаганда ва гурухдан чиқаётган иштирокчиларни истисно этган холда қабул қилинади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани ўзгартириш тўғрисидаги битим рўйхатдан ўтказиш учун солиқ органига қуйидаги муддатларда тақдим этилади:

- 1) мазкур шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисида қарор қабул қилинганда солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг амал қилиш муддати тугашидан камида бир ой олдин;
- 2) бошқа ҳолларда солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани ўзгартириш учун ҳолатлар юзага келган кундан эътиборан бир ой ичида.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани ўзгартириш тўғрисидаги битимни рўйхатдан ўтказиш учун унинг масъул иштирокчиси солиқ органига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

- 1) шартномага ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги билдириш хати;
- 2) солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳи иштирокчиларининг ваколатли шахслари томонидан шартномани ўзгартириш, шу жумладан унинг муддатини узайтириш тўғрисидаги имзоланган битимнинг иккита нусхаси;

- 3) шартномага ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги битимни имзолаган шахсларнинг ваколатларини тасдиқловчи хужжатлар;
- 4) шартномага киритилган ўзгартишларни ҳисобга олган ҳолда ушбу Кодекснинг <u>62-моддасида</u> назарда тутилган шартлар бажарилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар;
- 5) шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисидаги қарорнинг иккита нусхаси.

Солик тўловчиларнинг органи солик консолидациялашган гурухини ташкил ЭТИШ шартномани ўзгартириш тўғрисидаги тўғрисидаги ушбу олтинчи кисмида битимни модданинг хужжатлар кўрсатилган тақдим этилган эътиборан ўн кун ичида рўйхатдан ўтказиши ва мазкур гурух масъул иштирокчисининг ваколатли вакилига ўзгартишларнинг бир нусхасини, рўйхатдан ўтказилганлиги тўғрисидаги белгини қўйган холда, бериши шарт.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани ўзгартириш тўғрисидаги битимни рўйхатдан ўтказишни рад этиш учун қуйидагилар асос бўлади:

1) ушбу Кодекснинг <u>62-моддасида</u> назарда тутилган шартларнинг солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг ҳеч бўлмаганда битта иштирокчисига нисбатан бажарилмаганлиги;

- 2) хужжатларнинг бунга ваколати бўлмаган шахслар томонидан имзоланганлиги;
- 3) мазкур шартномани ўзгартириш учун хужжатлар такдим этиш муддатининг бузилганлиги;
- 4) ушбу модданинг <u>олтинчи қисмида</u> назарда тутилган ҳужжатлар тақдим этилмаганлиги (тўлиқ ҳажмда тақдим этилмаганлиги).

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани ўзгартириш тўғрисидаги битим қуйидаги тартибда кучга киради:

- 1) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномага бундай гурухга янги юридик шахслар қўшиб олиниши билан боғлиқ ўзгартишлар (бундан гурух иштирокчилари қайта ташкил этилган ҳоллар мустасно) шартномага тегишли ўзгартишлар солиқ органи томонидан рўйхатга олинган йилдан кейинги календарь йилнинг камида биринчи кунидан кейин кучга киради;
- 2) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномага бундай гурух таркибидан иштирокчилар чиқиб кетиши билан боғлиқ ўзгартишлар шартномага тегишли ўзгартишлар киритиш учун холатлар юзага келган йилдан (агар ушбу қисмнинг 3-бандида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса) кейинги календарь йилнинг биринчи кунидан кучга киради;

3) бошқа ҳолларда солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳини ташкил этиш тўғрисидаги шартномага ўзгартишлар унинг тарафлари кўрсатган санадан эътиборан, лекин тегишли ўзгартишлар солиқ органи томонидан рўйхатга олинган санадан кейин келадиган санада кучга киради.

тўловчиларнинг Солик консолидациялашган ШИТЄ тўғрисидаги ташкил шартномага гурухини мажбурий ўзгартишларни киритишдан бўйин товлаш шартномага тегишли мажбурий ўзгартишлар кириши керак бўлган календарь йилнинг биринчи эътиборан шартноманинг амал қилиши тугатилишига сабаб бўлади.

66-модда. Солик тўловчилар консолидациялашган гурухи иштирокчиларининг хукук ва мажбуриятлари

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг иштирокчилари куйидагиларга ҳақли:

- 1) консолидациялашган гурухнинг масъул иштирокчисидан ушбу консолидациялашган гурухнинг фаолияти муносабати билан солик органи томонидан масъул иштирокчига такдим этилган хужжатлар, карорлар, талабномалар, солиштирма далолатномалар ва бошка хужжатларнинг кўчирма нусхаларини олиш;
- 2) ушбу Кодексда назарда тутилган ўзига хос хусусиятларни хисобга олган холда солик органларининг хужжатлари, улар мансабдор

шахсларининг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) устидан юқори турувчи солиқ органига ёки судга шикоят қилиш;

- 3) солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳи масъул иштирокчисининг солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи бўйича фойда солиғини тўлаш мажбуриятини ихтиёрий равишда бажариш;
- 4) масъул иштирокчида солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғи хисоблаб чиқарилиши ва тўланиши муносабати билан ўтказиладиган солиқ текширувларини ўтказишда, шунингдек бундай солиқ текширувларининг материалларини кўриб чиқишда иштирок этиш.

Ушбу Кодекснинг 62-моддасида солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари учун назарда тутилган шартларга мувофиқ бўлган бундай гурух иштирокчиси солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг амал қилиш муддати мобайнида ўзининг ушбу гурухдаги иштирокини ихтиёрий равишда тугатишга ҳаҳли эмас.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг иштирокчилари:

1) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини тузиш тўғрисидаги шартномани ва унга ўзгартишларни рўйхатдан ўтказиш учун зарур бўлган барча ҳаракатларни амалга ошириши ҳамда барча ҳужжатларни тақдим этиши;

- тўловчилар консолидациялашган солик гурухининг масъул иштирокчисига солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича тўловчининг мажбуриятларини фойда солиғини бажариш ва хукукларини амалга ошириш учун унга маълумотларни тақдим бўлган ЭТИШИ жумладан электрон шаклда тақдим этиши). маълумотлар жумласига олинган даромадлар қилинган харажатларга нисбатан фойда солиғи буйича базасининг хисоб-китоблари, хисобга регистрларининг маълумотлари ва бошка хужжатлар киради;
- 3) солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг фаолияти муносабати билан солиқ органи томонидан солиқ назорати тадбирлари амалга оширилганда талаб қилинадиган ҳужжатлар ва бошқа ахборотни ушбу Кодексда белгиланган тартибда солиқ органларига тақдим этиши;
- солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган бўйича фойда солиғини (бўнак тўловларни), тегишли пенялар ва жарималарни тўлаш бўйича мажбурият ушбу Кодекснинг Ш бўлимида тартибда ушбу гурухнинг белгиланган масъул бажарилмаган томонидан иштирокчиси ёки лозим даражада бажарилмаган тақдирда, бундай мажбуриятни бажариши;
- 5) ушбу Кодекснинг <u>62-моддасида</u> назарда тутилган шартларга риоя этилмаган такдирда, солик

тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчисини ва мазкур гурухни тузиш тўғрисидаги шартнома рўйхатга олинган солиқ органини дархол хабардор қилиши;

6) ушбу Кодекснинг <u>II бўлимида</u> назарда тутилган тартибда солиқ солиш мақсадида ҳисоб юритиши шарт.

консолидациялашган тўловчиларнинг бўйича фойда солиғига нисбатан мажбурияти масъул иштирокчи томонидан бажарилмаганда ёки лозим даражада бажарилмаганда, ушбу гурухнинг кўрсатилган солиқ мажбуриятини бажарган иштирокчиси фукаролик қонун ҳужжатларида ва мазкур гурухни тузиш тўғрисидаги шартномада назарда тутилган микдорларда хамда тартибда регресс талаби қўйиш хуқуқига эга бўлади. Ушбу қоида солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси ўрнига унинг солик мажбурияти (шу жумладан бўнак ва жорий тўловларни тўлаш) шу консолидациялашган гурухнинг бир нечта иштирокчиси томонидан бажарилган холларга нисбатан хам татбик этилади.

Юридик шахс солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи таркибидан чиққанда:

1) юридик шахс фойда солиғи бўйича консолидациялашган гурух таркибидан чиққан солиқ давридан бошлаб солиқ ҳисобига солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчиси бўлмаган солиқ тўловчининг солиқ ҳисоби бўйича ушбу

Кодекснинг <u>II бўлими</u> талабларига риоя этишга қаратилган ўзгартишлар киритиши;

- ушбу юридик шахс солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг таркибидан бошлаб давридан ўзи солиқ томонидан кетган хақиқатда олинган фойдадан келиб чиққан холда фойда хисоблаб чикиши тўлаши. солиғини ва тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси томонидан ушбу гурух бўйича хақиқатда тўланган фойда солиғи суммаларини хисобга олган холда, кўрсатилган талаб тегишли хисобот ва солик даврларига нисбатан татбиқ этилади ҳамда солиғи бўйича бўнак ва жорий тўловларни Кодекснинг XII б<u>ў</u>лимида белгиланган муддатларда тўлаш мажбуриятини ўз ичига олади;
- 3) ушбу Кодекснинг <u>XII бўлимида</u> назарда тутилган муддатларда фойда солиғи бўйича солиқ хисоботини ўзи хисобда турган ердаги солиқ органига тақдим этиши шарт.

Юридик шахснинг солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи таркибидан чиқиб кетиши уни ушбу юридик шахс шундай консолидациялашган гурухнинг иштирокчиси бўлган даврда юзага келган солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғига нисбатан солиқ мажбуриятларини бажаришдан озод этмайди.

Мазкур қоида, ушбу юридик шахсга унинг солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи

таркибидан чиқиб кетгунига қадар мазкур солиқ мажбурияти бажарилмаганлиги ёки солиқ тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилганлиги тўғрисида маълум бўлганидан ёки маълум бўлмаганидан қатъи назар, қўлланилади.

67-модда. Солик тўловчилар консолидациялашган гурухи масъул иштирокчисининг хукуклари ва мажбуриятлари

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси ушбу Кодекснинг <u>66-моддасида</u> назарда тутилган хукуклар ва мажбуриятлардан ташқари, ушбу моддада белгиланган хукукларга эга бўлади ва мажбуриятларни ўз зиммасига олади.

тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси, агар ушбу Кодексда қоида назарда тутилмаган бўлса, тўловчилар консолидациялашган гурухининг фаолияти муносабати билан юзага келадиган муносабатларда фойда солиғини тўловчилар учун ушбу Кодексда хуқуқларга назарда тутилган бўлади эга ва мажбуриятларни ўз зиммасига олади.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси қуйидаги хуқуқларга эга:

1) солиқ органларига ва уларнинг мансабдор шахсларига солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган

гурухи бўйича фойда солиғини (бўнак ва жорий тўловларни) хисоблаб чиқариш ва тўлаш юзасидан ҳар қандай тушунтиришларни тақдим этиш;

- 2) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғи тўланиши муносабати билан бундай гурухнинг исталган иштирокчиси ва унинг алохида бўлинмалари жойлашган ерда ўтказиладиган сайёр солиқ текширувлари хамда солиқ аудити ўтказилаётганда иштирок этиш;
- солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғи тўланиши муносабати ўтказиладиган билан солиқ текширувлари хужжатларининг текширувларининг ва солик натижалари органи юзасидан томонидан солик чиқарилган қарорларнинг кўчирма нусхаларини олиш. Шунингдек фойда солиғини (бўнак тўловларини) тўлаш талабномаларни тўғрисидаги хамда тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи фаолияти билан боғлиқ бошқа хужжатларни олиш;
- 4) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғини тўлаш муносабати билан ўтказиладиган солиқ текширувларининг ва солиқ назорати қўшимча тадбирларининг материаллари ушбу Кодексда назарда тутилган холларда ва тартибда солиқ органининг рахбари (рахбар ўринбосари) томонидан кўриб чиқилаётганда иштирок этиш;
- 5) солиқ органларидан солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари

тўғрисидаги солиқ сирини ташкил этувчи маълумотларни олиш;

- солиқ органларининг ва бошка ваколатли органларнинг хужжатлари, мансабдор улар шахсларининг харакатлари (харакатсизлиги) устидан, тўловчиларнинг жумладан солик ШУ консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғини хисоблаб чиқаришда томонидан улар мажбуриятларнинг бажарилиши (хукукларнинг амалга оширилиши) муносабати билан солиқ тўловчилар айрим консолидациялашган гурухининг иштирокчилари манфаатларини кўзлаб белгиланган тартибда шикоят қилиш;
- 7) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича ортикча тўланган фойда солиғини хисобга олиш (қайтариш) тўғрисидаги ариза билан солиқ органига мурожаат этиш.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси:

1) солиқ органига ушбу Кодексда назарда тутилган тартибда ва муддатларда рўйхатдан ўтказиш учун солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини тузиш шартномани, ушбу тўғрисидаги шартномани ўзгартириш тўғрисидаги битимни, солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи тугатиш тўғрисидаги қарорни фаолиятини ёки билдириш хатини такдим этиши;

- 2) ушбу Кодекснинг XII бўлимида белгиланган тартибда солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича солиқ хисобини юритиши, фойда солиғини (бўнак ва жорий тўловларни) хисоблаб чиқариши ва тўлаши;
- 3) солиқ органига солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғи бўйича солиқ хисоботини, шунингдек мазкур гурухнинг бошқа иштирокчиларидан олинган хужжатларни ушбу Кодексда белгиланган тартибда ва муддатларда тақдим этиши;
- тўловчилар консолидациялашган гурухининг фаолияти тугатилган такдирда, ушбу гурух иштирокчиларига фойда солиғини (бўнак ва жорий хисоблаб чиқариш тўловларни) тўлаш ва тегишли хисобот хамда солик даврлари учун солик хисоботини тузиш учун зарур бўлган маълумотларни солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини тўғрисидаги шартномада назарда тутилган муддатларда тартибда ва тақдим Солик этиши. тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи таркибидан бир ёки бир нечта юридик шахс чиқиб бундай ушбу маълумотлар кетганда бошқа консолидациялашган гурухнинг иштирокчиларига консолидациялашган ва гурух таркибидан чиқиб кетган юридик шахсларга ХУДДИ шундай тартибда тақдим этилади;

- 5) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғини тўловчининг мажбуриятларини бажариш муносабати билан юзага келадиган солиқ қарзини узиши;
- 6) солиқларни тўлаш тўғрисидаги талабнома олинганлиги ҳақида у олинган кундан эътиборан беш кун ичида солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи иштирокчиларини ҳабардор қилиши;
- 7) солиқ органлари томонидан солиқ назорати амалга оширилиши ҳамда солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи бўйича фойда солиғини тўловчининг мажбуриятлари бажарилиши учун зарур бўлган ҳужжатларни, изоҳларни ва бошқа аҳборотни солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гуруҳи иштирокчиларидан талаб ҳилиб олиши;
- 8) ушбу консолидациялашган гурухни ташкил тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказган солиқ органи томонидан солиқ назорати тадбирлари солиқ талаб тўловчиларнинг қилинган, доирасида бўйича консолидациялашган гурухи бошланғич хужжатларни, солиқ хисоби регистрларини ва бошқа ахборотни такдим этиши шарт.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи таркибидан бир ёки бир нечта юридик шахс чиқиб кетган тақдирда шу консолидациялашган гурухнинг масъул иштирокчиси:

- 1) солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг фойда солиғи бўйича юридик шахслар консолидациялашган гурух таркибидан чиқиб кетган солик даври бошланишидан солик хисобига тегишли ўзгартишлар киритиши;
- 2) тугаган хисобот даврлари бўйича фойда солиғи жорий тўловларни бўнак ва юзасидан хисобда амалга ошириши хисоблашни ва солиқ тўловчиларнинг органига жойидаги солиқ консолидациялашган гурухи бўйича фойда солиғига доир аниклаштирилган солик хисоботини такдим этиши шарт.

Солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси ўзига берилган ваколатлар доирасида солиқ тўловчининг ушбу Кодексда назарда тутилган бошқа ҳуқуқларига эга бўлади ва унинг зиммасида бошқа мажбуриятлар ҳам бўлади.

68-модда. Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи фаолиятини тугатиш

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи қуйидаги ҳолатлардан ҳеч бўлмаганда биттаси мавжуд бўлган тақдирда фаолиятини тугатади:

1) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартноманинг амал қилиш муддати тугаганда;

- 2) тарафларнинг келишувига кўра солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартнома бекор қилинганда;
- 3) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани ҳақиқий эмас деб топиш тўғрисидаги суднинг қарори қонуний кучга кирганда;
- 4) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномани унинг иштирокчилари таркиби ўзгариши муносабати билан ўзгартириш тўғрисидаги битим белгиланган муддатларда солиқ органига такдим этилмаганда;
- 5) солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси қайта ташкил этилганда (бундан қайта ўзгартириш мустасно) ёки тугатилганда;
- 6) қонун ҳужжатларига мувофиқ солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг масъул иштирокчисига нисбатан ночорлик (банкротлик) тўғрисида иш юритиш қўзғатилганда;
- 7) солиқ тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси ушбу Кодекснинг <u>62-моддасида</u> назарда тутилган шартларга мувофик келмаганда;
- 8) солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухини ташкил этиш тўғрисидаги шартномага

мажбурий ўзгартишларни киритишдан бўйин товлаганда.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчиси бўлган юридик шахснинг устав фондидаги (устав капиталидаги) акцияларни (улушларни) ушбу Кодекс 62-моддасининг учинчи кисмида назарда тутилган шартларнинг бузилишига олиб келмайдиган харид қилиш ёки сотиш солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи фаолиятини тугатишга сабаб бўлмайди.

модда биринчи КИСМИНИНГ кўрсатилган холат мавжуд бўлганда, солик тўловчилар консолидациялашган гурухининг масъул иштирокчиси тузиш тўғрисидаги ушбу шартномани гурухни рўйхатдан ўтказган солиқ органига унинг фаолиятини тўғрисидаги, консолидациялашган тугатиш иштирокчилари бўлган барча юридик шахсларнинг ваколатли вакиллари томонидан имзоланган қарорни шарт. Бундай қарор кўрсатилган юбориши органига қарор қабул қилинган кундан эътиборан беш кундан кечиктирмай юборилади.

Ушбу модда биринчи қисмининг <u>1</u>, <u>3</u> — <u>7-</u> <u>бандларида</u> кўрсатилган ҳолатлар мавжуд бўлганда, солиқ тўловчилар консолидациялашган гуруҳининг масъул иштирокчиси ушбу гуруҳни тузиш тўғрисидаги шартномани рўйхатдан ўтказган солиқ органига бундай ҳолатлар юзага келган санани кўрсатган ҳолда билдириш хати юбориши шарт. Бундай билдириш

ихтиёрий шаклда тузилади ва мазкур солик органига тегишли холат юзага келган кундан эътиборан беш кундан кечиктирмай юборилади.

Солиқ органи ушбу модданинг учинчи ёки тўртинчи қисмларида кўрсатилган хужжатлар олинган эътиборан беш кун ичида солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи фаолияти тугатилганлиги ахборотни хақидаги солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи иштирокчилари бўлган юридик шахслар жойлашган ердаги солиқ органларига юборади.

Солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи, агар ушбу Кодексда бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, ушбу модданинг биринчи кисмида кўрсатилган холатлар юзага келган йилдан кейинги календарь йилнинг биринчи кунидан эътиборан фаолиятини тугатади.

Ушбу модда биринчи қисмининг <u>3-бандида</u> назарда тутилган асос мавжуд бўлган такдирда, солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи фойда солиғи бўйича суднинг кўрсатилган қарори қонуний кучга кирган солиқ даврининг биринчи кунидан эътиборан фаолиятини тугатади.

Ушбу модда биринчи қисмининг <u>4-бандида</u> назарда тутилган асос мавжуд бўлган такдирда, солик тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи фойда солиғи бўйича ушбу Кодекснинг <u>65-моддасида</u> белгиланган шарт қайси солиқ даврида бузилган бўлса,

ўша солиқ даврининг биринчи кунидан эътиборан фаолиятини тугатади.

Ушбу модда биринчи қисмининг <u>5</u>, <u>6</u> ёки <u>7-</u> <u>бандларида</u> назарда тутилган асос мавжуд бўлган тақдирда, солиқ тўловчиларнинг консолидациялашган гурухи тегишли холат юзага келган календарь йилнинг биринчи кунидан эътиборан фаолиятини тугатади.